

Kielitietoisen perehdytyksen opas

Tämä vihkonen on tehty helpottamaan työyhteisön arkea, kun mukaan tulee henkilö, joka opettelee suomen kieltä.

Työharjoittelun aika_____

Harjoittelu toteutuu työpaikan kanssa sovittuina viikonpäivinä.

Kiitos, kun tarjoatte mahdollisuuden olla osa työyhteisöänne.

Harjoittelu on osa OpinTyövalmennusta ja sen toteuttaa Nopeasti töihin - kielitietoinen kotoutumisvalmennus (ESR+) hanke, Hämeenlinnan kaupunki.

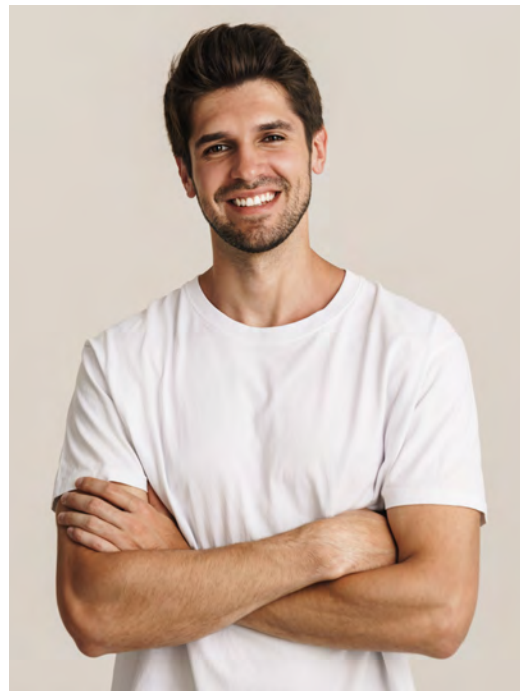

Harjoittelijat

Esimerkki: Amina on iloinen ja asiakaspalvelusta kiinnostunut. Hänellä on kokemusta kaupan alalta työskenneltyään kotimaassaan myyjänä. Amina tuo mukanaan positiivista energiaa ja on innokas oppimaan uutta käytännön kautta. Hänen äidinkieli on espanja ja hän osaa myös englantia ja ranskaa.

Esimerkki: Mohammad on rauhallinen ja huolellinen tekijä, jolla on kokemusta varastotyöstä kotimaassaan. Hän haluaa päästä kaupan alan huipulle. Mohammad arvostaa selkeitä ohjeita ja oppii parhaiten tekemällä. Hänen äidinkielensä on ukraina ja hän osaa myös venäjää.

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

HÄMEENLINNA

Opin-mentori Jenni

- jalkaudun mukaan työharjoitteluun
- toimin harjoittelijan tukena työpaikalla
- autan teitä perehdyttämään harjoittelijoita
- voitte olla minuun yhteydessä matalalla kynnyksellä

Yhteystiedot:

0401595575

jenni.orjasniemi@hameenlinna.fi

Suomen kielen opettaja Gizem

- pidän työsuomen tunteja valmennuksen tiloissa yhdistämällä kielioppiasiat työelämän tilanteisiin.
- annan työpaikoille käytännön vinkkejä kielitietoiseen ohjaukseen ja tarjoan jalkautuvaa tukea työssä tarvittavan suomen oppimiseen.

Yhteystiedot:

0401547962

gizem.ertoprak@hameenlinna.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

HÄMEENLINNA

Kielitietoinen ohjaus

Kielitietoisuus tarkoittaa sitä, että ymmärretään kielen merkitys kaikessa vuorovaikutuksessa, oppimisessa ja työelämässä. Kielitietoinen ihminen huomioi, että kieli voi helpottaa tai vaikeuttaa ymmärtämistä, ja siksi sen tukeminen on tärkeää myös työpaikalla.

Kielitietoinen ohjaus on erityisen tärkeää silloin, kun työpaikalla on uusia kansainvälisiä työntekijöitä tai harjoittelijoita. He oppivat työtehtävien lisäksi myös suomen kieltä, ja selkeällä ohjauksella voidaan tukea molempia oppimisen alueita. Näin hän saa paremmat mahdollisuudet onnistua, ja samalla työyhteisön arki sujuu helpommin.

Oletko tietoinen kielestäsi?

- Millä tavalla käytät kieltä eri tilanteissa työpaikalla?
- Teetkö havaintoja omasta puheestasi ja sen ymmärrettävyydestä?
- Valitsetko sellaisia sanoja ja rakenteita, jotka helpottavat ymmärtämistä?
- Selitätkö vaikeat asiat yksinkertaisesti ja selkeästi?

Kuka hyötyy kielitietoisuudesta?

- Sinä ohjaajana tai työkaverina: huomaat, miten työharjoittelija ymmärtää ohjeet ja miten voit tukea häntä paremmin.
- Työharjoittelija: saa rohkeutta, ymmärtää tehtävät ja oppii käytännön työssä tarvittavaa kieltä.
- Koko työyhteisö: yhteistyö helpottuu ja väärinymmärrykset vähenevät. Eri kielitaidot ovat työyhteisön voimavara.

Kielitaito voi olla eri tasolla

On tärkeää, että työkaverina tiedostat, mitä harjoittelija jo osaa ja missä hän tarvitsee tukea.

Valmennukseen osallistuvien kielitasot vaihtelevat A1.3-A2.2 välillä. Huomioitahan, että puhumisen, lukemisen, kirjoittamisen ja ymmärtämisen kielitaidot voivat kehittyä eri tahdissa.

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

HÄMEENLINNA

Vinkkejä kielitietoiseen ohjaukseen

1. Kysy miten henkilö haluaa, että häntä tuetaan kielen oppimisessa ja varmista turvallinen tapa kysyä ja korjata.

- Esimerkiksi haluaako hän, että kielivirheet korjataan ja miten. Joskus voi käyttää yhteistä kieltä kuten englantia selventämiseen. Huomioithan, että kaikki eivät osaa englantia tai halua käyttää sitä. On kuitenkin tärkeää, että asiat sanotaan aina myös suomeksi, sillä työharjoittelu on ainutlaatuinen mahdollisuus oppia ammattialan ja työn kieltä, jota ei voi oppia koulussa.

2. Kannusta havainnoimaan, miten muut puhuvat ja millaista kieltä käytetään

- Kieltä käytetään erilailla eri tilanteissa. Asiakkaiden kanssa muodollisempaa kieltä kuin esimerkiksi taukotilassa kollegoiden kanssa. Anna kielimalleja ja vinkkejä näihin.

- Rohkaise kysymään, jos jokin asia on epäselvä. Sano myös itse, jos et ymmärrä mitä harjoittelija yrittää sanoa.
- Omalla toiminnallasi voit näyttää, miten työpaikalla toimitaan., esimerkiksi tervehtimällä muita ihmisiä ja puhumalla selkeästi ja ystävällisesti.
- Rohkaise työharjoittelijaa käyttämään suomea muiden kanssa.

3. Selitä ääneen, mitä teet ja miksi, käyttäen työssä tarvittavia sanoja

- Ajattele ääneen. Kerro minkä työtehtävän teet ja miksi. Esim. "Laitan työvälineet valmiiksi, että voimme aloittaa nopeammin."
- Käytä tavallisia sanoja. "Siivoa tämä pöytä" on helpompi kuin "Suorita pintojen puhdistus."

- Puhu rauhallisesti ja pidä taukoja.
- Näytä samalla, kun kerrot. "Laita nämä välineet paikoilleen" → osoita, mihin ne kuuluvat.
- Jos työssä käytetään ammattislangia, on ne myös tärkeä oppia.

4. Laatikaa yhdessä listoja tyypillisistä työssä käytettävistä sanoista ja lauseista. Pohtikaa mikä ilmaus on parhaiten tilanteeseen sopiva.

- Voitte yhdessä tehdä listan tärkeistä sanoista, joita työssä tarvitaan, esimerkiksi työvuoro, työkaveri, väline, ohje ja tehtävä.
- Pidä lista näkyvällä paikalla, jotta siihen on helppo palata.
- Harjoittelijalla voi olla mukana myös pieni vihko, jonne kirjoittaa sanoja. Puhelimella uusien sanojen kirjoittaminen työtilanteessa voi antaa väärän vaikutelman ulkopuolisille.

- Sanoja voi harjoitella työn aikana esimerkiksi näin: "Mikä tämä on?" → "Tämä on mitta."
- "Mitä teet nyt?" → "Minä mittaan."

5. Anna ennakkotietoa erilaisista työtilanteista ja -käytännöistä

- Työharjoittelijalle voi antaa etukäteen tietoa työtehtävistä.
- Perehdytystä on hyvä käydä rauhallisessa paikassa. Tärkeitä ohjeita kannattaa toistaa useamman kerran.
- Anna ohjeet käytännön tilanteissa, kun näytät työtehtäviä työharjoittelijalle. Kerro vain yksi asia kerrallaan. Tue ohjeita kirjallisilla ohjeilla tai kuvilla.
- Käytä lyhyitä ja selkeitä lauseita. Esim. "Laita tarvikkeet paikalleen." / "Vie roskat ulos." / "Avaa tietokone."

6. Anna mahdollisuus harjoitella kielen käyttämistä työtilanteissa

- Työtehtävien äärellä on parempi pyytää työharjoittelijaa kertomaan tai näyttämään, mitä hän tekee, kuin kysyä vain "Ymmärsitkö?" Esim. "Voitko näyttää, miten teet tämän työn?" / "Kerro, mitä teet seuraavaksi."
- Jos ohje jää epäselväksi, toista eri sanoin.
- Tauoilla voi jutella yksinkertaisista, tavallisista asioista. Esim. "Pidätkö tästä kahvista?" / "Millaista työtä olet tehnyt ennen?"
- Anna aikaa vastata. Yritä välttää englannin käyttämistä.
- Ole ystävällinen ja rohkaise häntä myös kysymään itse.

7. Anna palautetta ja reflektoi

- Keskustelkaa, miten menee, mikä on helppoa ja mikä vaikeaa.

